

Arvokas siika- ja lohikantamme vaatii tehokasta viljelystoimintaa.

Satoja miljoonia kallisarvoista mätimunaa menee nyt vuosittain hukkaan - määrärahan puutteessa.

Kuluvan vuoden talousarvion puitteissa kalastuksen jälleenrakentamista varten myönnetty määrärahat ovat aivan liian pienet. Vuosien kuluessa yksityisten yhteisöjen ja joissakin tapauksissa valtiolta turvin rakennetut mädinhautomis- ja kalanviljelylaitokset toimivat osittain hyvinkin vaikeissa olosuhteissa ja uhkaa niiden toiminta kokonaan loppua syystä, että valtio myöntää tavattoman pieniä avustuksia kalanviljelytyötä varten. Kalanviljelyksen Ystävät, joka on ollut yksityisten järjestöjen johdossa, silloin kun on ollut kysymyksessä suoranaisten kalanviljelyksen ja mädinhautomislaitosten perustaminen, on vuoden 1948 aikana saanut nauttia 58.000 markan suuruisia määrärahoja. Mainitun yhdistyksen aloitteesta ja sen johdolla on maahamme yhdistyksen 10-vuotisen toiminnan aikana kuitenkin perustettu 20 pientä ja keskikokoista mädinhautomislaitosta, sodan aiheuttamista taloudellisista vaikeuksista huolimatta.

Satoja miljoonia kallisarvoista siian siitosmätiiä joutuu nyt hukkaan tarpeellisten määrärahojen puutteessa.

Kalanpoikasten istutus ei kuitenkaan ole voinut tapahtua läheskään vaadituissa suhteissa, koska valtio ei ole myöntänyt varoja esim. siian ja lohikaloiden mädin ostamiseen suurissa määrissä. Rannikkovesissämme on vuosittain joutunut hukkaan suunnattomat määrät siianmätiiä syystä, että ei ole järjestetty järjestelmällistä mädinkeruuta kalan kutuaikana. -

Syy tähän epäkohtaan ja suureen kansantaloudelliseen tuhlaavaisuuteen on löydettävissä siitä, ettei valtion varoja ole myönnetty tämän työn rahoittamiseksi, vaikka se etupäässä olisi juuri valtion moraalinen velvollisuus. Rannikkosiian ja lohikaloiden viljely ei kuulu yksityisen kansalaisen velvollisuuksiin, koska siika vaeltaa pitkiä matkoja rannikkovesissä. Varoja mädin ostoon ja laitosten hoitoon sinä aikana, jolloin mätii pidetään hautomalaitoksissa, samoin kuin kalanpoikasten kuljettamiseen ja sopiville rannikkoseuduille istuttamiseen tarvittavat varat puuttuvat.

Rannikkovesiemme nykyinen siikakanta ei ole edes 10 % vuosisadan vaihteen siikakantaan verrattuna. Mutta sitä voidaan huomattavasti parantaa - mutta - vain siikakannan järjestelmällisen hoidon ja poikasten joukkoistutusten avulla. Tämä on todistettu sekä Ruotsissa että omassa maassamme.

Mätiiä syövät monenlaiset kalat, jääsohjon muodostuminen ja pohjan jäätyminen kutupaikoilla tuhoavat suuria mätimääriä. Ja veden lasku saaristossa, jossa siika tavallisesti kutee melko matalassa vedessä. Myös myrsky ja aallot tuhoavat mädin kareilla.

Ruotsissa tehostetaan siitä syystä siianpoikasten istutusta tehokkaasti vuodesta vuoteen ja eritoten rannikkoalueella, jossa lisätty siikakanta mm. jos sain määrin myös pystyy korvaamaan vähenevää lohikantaa. Noin 100 miljoonan siianpoikasen istuttaminen Ruotsin merirannikkoalueelle todistaa kuinka tärkeäksi tämä istuttamistyö katsotaan. Suomessa istutetaan vain n. 10 milj. merisiianpoikasta - määrärahojen puutteessa - valtion viimeisten vuosikertomusten mukaan.

Näin ollen pitäisi valtion ja tässä tapauksessa eduskunnan, ottaen huomioon sekä kansantaloudelliset näkökohdat että rannikko- ja saaristoväestömme toimeentulomahdollisuudet auttaa yksityisiä yhdistyksiä tarmokkaasti tehostamaan kalan- - myöskin siian- - poikasten istutusta rannikko- ja saaristovesiin, koska valtio ei itse voi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikä muuten, jos valtio siihen ryhtyisi - niinkuin aina on asianlaita - aiheuttaisi paljon suurempia kustannuksia valtiolle kuin määrärahojen myöntäminen yksityisille yhdistyksille samaa työtä varten.

Suomen köyhtynyt taimen- ja forellikanta ei enää kykene tuottamaan meille tarpeellista mätimäärää kalanpoikasten kasvatusta varten.

Taimen- ja forellikantamme on suuresti vähentynyt sodan aikana luovalliseksi tulleen syyskalastuksen johdosta kutuaikanakin, vieläpä tuu-

lastamalla. Vähentymiseen on myös suuresti vaikuttanut vapaa jokamiehen kalastus sekä voitonhimosta johtunut salakalastus ja se, että karjalaiset ammattikalastajat lohenkalastus erikoisuutenaan ahkerasti ovat kalastaneet pitkälläsiimalla.

Nyt meillä ei ole mahdollisuutta edes lähimain tyydyttää siitoskalan ja siitä saatavan keinotekoisesti hedelmöitetyn mädin tarvetta kotimaisella kalastuksella. Vain syrjäisiltä korpiseuduilta voidaan ehkä vielä saada suurempia määriä lohikalanmätää, mutta sen hankkiminen vaatii lisäkustannuksia. Ei ole suotavaa, että yritetään käyttää suuremmissa mittakaavassa hyväksi vielä jäljellä olevaa vähäistä lohikalakantaamme.

Viime vuoden kalanpoikasten istutusta koskevista tilastoista käy ilmi, kuinka vaikeaa mädin hankkiminen on. Silloin istutettiin kaikkiaan vain 215.000 lohen- ja 400.000 taimenpoikasta koko maassa. Ruotsissa istutettiin viime vuonna noin 60 kertaa enemmän merilohen- ja n. 15 kertaa enemmän järvilohenpoikasta kuin Suomessa - määrärahojen puutteessa ja puuttuvan toimeliaisuuden takia.

Ruotsissakin ovat ulkomaiset mädinostot välttämättömiä.

Meillä täällä Suomessa ei ole tällä hetkellä muuta mahdollisuutta kuin Ruotsin esimerkkiä seuraten ostaa ulkomailta silmäpisteasteella olevaa lohikalan mätää. Puola, samoin kuin luultavasti Tanskakin voi toimittaa meille lohikalanmätää. Ja sitten meidän on jatkettava, kunnes olemme päässeet niin pitkälle että meillä, kuten Puolassa ja Tanskassa jo kauan on ollut asianlaita ja joihin toimenpiteisiin nyt Ruotsissakin on ruvettu - on käytettävänä omat lammikot, joissa kasvatetaan siitoskalaa mädin saamista varten kalanviljelyslaitosten tarpeiden tyydyttämiseksi.

Mutta emme voi tehdä mitään, ellei valtio myönnä määrärahoja mädin hankkimiseksi suuressa määrin - joko kotimaasta tai ulkomailta.

Avustakaa siitä syystä kalastajaväestömme toimeentuloa myöntämällä myös heille apua arvokkaan kala"siemenen" hankintaa varten. Tämä 2 miljoonan markan määräraha antaa moninkertaisen sadon!

Curt Segerstråle.